

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง¹

ปิยะนุช โบช่วย²

ในอดีตประเทศไทยให้ความสำคัญกับการลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นหลัก โดยถือว่าการจำคุกเป็นวิธีการชดใช้โทษที่เพียงพอ เมื่อผู้ต้องโทษพ้นโทษออกจากเรือนจำแล้วจึงได้รับอิสรภาพและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติพบว่า ผู้พ้นโทษจำนวนมากไม่น้อยมีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำความผิดซ้ำ โดยเฉพาะในคดีที่เกี่ยวกับเพศหรือการใช้ความรุนแรง ซึ่งมีคดีที่เป็นข่าวดังและประชาชนให้ความสนใจ เช่น คดีของสมคิด พุ่มพวง ซึ่งก่อเหตุฆาตกรรมและชิงทรัพย์ในปี 2548 ด้วยการบีบคอ กดน้ำ และรัดคอเหยื่อ จนถูกดำเนินคดีและศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิต แต่ก็ได้รับการลดโทษตามหลักเกณฑ์ของเรือนจำ และได้รับการปล่อยตัวในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 และมาก่อนคดีฆาตกรรมซ้ำในรูปแบบเดิม ในวันที่ 15 ธันวาคม 2562 คดีฆาตกรรมของไอซ์หีบเหล็ก ซึ่งก่อเหตุทำร้ายหญิงสาวและจับขังหีบเหล็กใส่กุญแจ จนเหยื่อขาดอากาศหายใจตายในที่สุด จากนั้นนำศพไปฝังดินเพื่ออำพรางคดี คดีนี้ศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิต เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2564 คดีข่มขืนเด็กและฆาตกรรมของนายแหบ ซึ่งก่อเหตุในปี พ.ศ. 2564 โดยนายแหบเพิ่งพ้นโทษจากเรือนจำเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2563 ในคดีข่มขืนและกระทำชำเราเด็ก ก่อนมาก่อนเหตุคดีนี้ซ้ำ ซึ่งศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิต เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2565 แม้ประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย มาตรการเพิ่มโทษกรณีกลับมาก่อทำความผิดซ้ำ ตามประมวลกฎหมายอาญา³ เพื่อใช้ป้องกันและควบคุมผู้พ้นโทษไม่ให้กลับมาก่อทำความผิดซ้ำ แต่ก็ไม่ใช่มาตรการที่ออกแบบมาเพื่อใช้แก้ปัญหาในประเด็นนี้อย่างแท้จริง และแม้จะมีการติดตามหรือสอดส่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครอง แต่ก็ไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย จึงไม่สามารถดำเนินการควบคุมหรือป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยในสังคม และสร้างความหวาดกลัวให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการ

---

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รุ่งเรือง และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ และรองศาสตราจารย์สุธินี รัตนวราห

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ประมวลกฎหมายอาญา

ยุติธรรม อีกทั้งยังเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดของระบบการลงโทษที่มุ่งเน้นเพียงการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด โดยขาดมาตรการเชิงป้องกันและฟื้นฟู

เพื่อแก้ปัญหาประเทศไทยจึงมีการออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว คือ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565⁴ โดยนำต้นแบบมาจากกฎหมายชื่อ Serious Offenders Act 2018 ของประเทศออสเตรเลีย⁵ ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศฝรั่งเศส⁶ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2566⁷ อันเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง โดยกำหนดให้มีมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน⁸ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซ้ำในลักษณะคุ้มครองป้องกันสังคมและผู้เสียหาย ส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และเพื่อให้รัฐมีอำนาจใช้มาตรการทางกฎหมายในการเฝ้าระวัง ควบคุม และลดความเสี่ยงของผู้พ้นโทษที่อาจกระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนกำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงยุติธรรม ร่วมกันดำเนินมาตรการดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสังคมและป้องกันการเกิดอาชญากรรมซ้ำ⁹

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติฉบับนี้จะนำกฎหมายของต่างประเทศมาประกอบการพิจารณากร่างกฎหมายว่าด้วยมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง แต่พบว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่ ซึ่งจากข้อเท็จจริงและปัญหาข้างต้น ทำให้เกิดปัญหาการวิจัยเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ดังนี้

ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 บัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศไว้ คือ มาตรา 276 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา มาตรา 277

⁴พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565

⁵พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดร้ายแรง พ.ศ. 2561 (Serious Offenders Act 2018)

⁶ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส

⁷ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3, คำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ 5470/2538, 2086/2553

⁸ปกป้อง ศรีสนิท, “แนวทางการปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันอันตรายจากผู้กระทำความผิดหรือผู้พ้นโทษที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมระยะที่ 1” (2564) วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁹ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ..., สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2564.

ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี มาตรา 278 ความผิดฐานกระทำอนาจาร มาตรา 279 ความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี มาตรา 283 ทวิ ความผิดฐานพาบุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจาร และมาตรา 284 ความผิดฐานพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งเป็นการระบุไว้แต่เพียงฐานความผิดหลัก แต่ไม่ได้ระบุฐานความผิดที่เป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากผลของการกระทำผิดนั้น อันเป็นบทเพิ่มโทษซึ่งเป็นเหตุลดกรรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของความผิดตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เช่น บัญญัติฐานความผิดข่มขืนกระทำชำเรา ตามมาตรา 276 ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ตามมาตรา 277 แต่กลับไม่ได้บัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี ไว้ ซึ่งถือเป็นเหตุเพิ่มโทษอันเป็นเหตุลดกรรม ประกอบกับเมื่อพิจารณาความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 กลับพบว่าพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีการระบุเหตุเพิ่มโทษอันเป็นเหตุลดกรรมไว้ ทำให้ขาดความชัดเจนในการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการป้องกันสังคมและผู้เสียหายอย่างแท้จริง

ในขณะที่เมื่อพิจารณากฎหมาย The Serious Offenders Act 2018 ของรัฐวิกตอเรียในประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการติดตามควบคุมสอดส่องผู้พ้นโทษในคดีอุกฉกรรจ์ โดยนำมาใช้กับบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกในความผิดอุกฉกรรจ์สำหรับความผิดร้ายแรงทางเพศ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 706-53-13 ของประเทศฝรั่งเศส ได้กำหนดบทเพิ่มโทษซึ่งเป็นเหตุลดกรรม เพื่อให้เห็นถึงความร้ายแรงของความผิด และมีความจำเป็นที่จะต้องนำมาตราการป้องกันการกระทำผิดซ้ำมาใช้บังคับกับนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความจำเป็น หลักความได้สัดส่วนของการใช้อำนาจรัฐ

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ซึ่งบัญญัติว่า หากศาลเห็นว่า มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 และไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้นั้นไปกระทำความผิดได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษแก่นักโทษเด็ดขาด ซึ่งการที่ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษนั้น บทบัญญัติดังกล่าวยังขาดความชัดเจนว่าศาลจะใช้มาตรฐานการในพิสูจน์ความจริงอย่างไร และคำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” นั้นจะต้องมีเหตุอย่างไร เพื่อใช้ประกอบคำสั่งของศาล ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องคำสั่ง จึงควรมีความชัดเจนในการใช้มาตรการดังกล่าว

จากการศึกษามาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลียและประเทศฝรั่งเศส จะเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนและมีความเข้มงวดในการให้ความสำคัญต่อการประเมินความ

เสี่ยงด้านความเป็นอันตรายของผู้กระทำความผิด โดยกฎหมายของทั้งสองประเทศนี้จะถูกนำมาใช้ได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดแสดงหรือจะแสดงถึงระดับความเสี่ยงสูงที่ไม่อาจยอมรับได้ในการกระทำความผิด หรือมีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำความผิดซ้ำสูงจนไม่อาจยอมรับได้ ส่วนกรณีกฎหมายของฝรั่งเศสนั้น ยังมีการให้น้ำหนักหรือบทบาทของรายงานความเห็นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินภาวะความเป็นอันตรายของผู้กระทำความผิด ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการตัดสินใจของศาลในการใช้มาตรการดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทยแล้ว พบว่า ยังขาดความชัดเจนและไม่ครอบคลุมเพียงพอสำหรับการพิจารณาออกคำสั่งของศาล นอกจากนี้ กฎหมายไทยยังไม่ได้ให้อำนาจแก่ศาลในการเรียกหรือรายงานความคิดเห็นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประกอบการตัดสินใจอีกด้วย ดังนั้น การพิสูจน์ว่ามีเหตุอันควรเชื่อ ตลอดจนการบัญญัติกฎหมายนั้นจะต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และกระทบต่อสิทธิของผู้พ้นโทษน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม และการรักษาคุณภาพแห่งสิทธิของนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษด้วย

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในกระบวนการพิจารณาของศาล เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 แล้วพบว่า พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่มีการบัญญัติถึงเรื่องการมีส่วนร่วมหรือการรับฟังความเห็นของผู้เสียหายในกระบวนการพิจารณาออกคำสั่งใช้มาตรการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษและมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษไว้ ทั้งที่ผู้เสียหาย คือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง หากผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวออกสู่สังคม จึงขาดความชัดเจนและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาคriminalซ้ำในลักษณะคุ้มครองป้องกันสังคมและผู้เสียหาย

จากการศึกษากฎหมายของประเทศออสเตรเลีย เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดร้ายแรง พ.ศ. 2561 (Serious Offenders Act 2018) กำหนดให้ผู้เสียหายมีบทบาทสำคัญและมีส่วนร่วมในกระบวนการออกคำสั่ง โดยผู้เสียหายมีสิทธิที่จะยื่นข้อสังเกตไปที่ศาลในกระบวนการพิจารณาออกคำสั่งคุมประพฤติหรือเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษ หรือคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษ รวมทั้งกระบวนการทบทวนคำสั่งดังกล่าวได้

จากการศึกษากฎหมายของประเทศฝรั่งเศส เห็นว่า แม้ *suivi socio-judiciaire* จะเน้นไปที่ผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทย แต่ก็ยังมีส่วนที่ผู้เสียหายเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง เช่น กรณีศาลกำหนดมาตรการ เมื่อศาลกำหนดโทษและตัดสินใจว่าจะใช้มาตรการ *suivi socio-judiciaire* หรือไม่ ผู้เสียหายในฐานะคู่ความทางแพ่งสามารถยื่นความเห็นและเรียกร้องมาตรการเพื่อความปลอดภัยได้ และศาลสามารถพิจารณาความเสี่ยงต่อผู้เสียหายได้โดยตรง เช่น สั่งห้ามผู้กระทำความผิดติดต่อ เข้าใกล้ หรือพำนักในพื้นที่เดียวกับผู้เสียหาย นอกจากนี้กฎหมายฝรั่งเศสยังกำหนดว่าผู้เสียหายมีสิทธิได้รับการแจ้ง เมื่อผู้กระทำความผิดถูกปล่อยตัวโดยเฉพาะใน

คดีเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่ใช้ความรุนแรง และผู้เสียหายยังมีสิทธิขอให้ศาลบังคับใช้หรือแก้ไขมาตรการดังกล่าว ได้หากผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับตน

เห็นได้ว่า บทบาทของผู้เสียหายนั้นยังได้รับการปกป้องคุ้มครองมากกว่าการเป็นผู้กำหนดมาตรการ โดยที่ศาลและอัยการเป็นเพียงผู้ตัดสินใจหลักเท่านั้น

ดังนั้น เพื่อให้กฎหมายของประเทศไทยมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการสากล หลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560¹⁰ และเจตนารมณ์ของกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในลักษณะปกป้องสังคมและคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังนี้ต่อไป

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยสำหรับการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

เห็นควรให้แก้ไขเป็น “มาตรา 3 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 285 มาตรา 285/2 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา”

2. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 28 บัญญัติว่า ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษแก่นักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ตั้งแต่วันพ้นโทษหรือภายหลังพ้นโทษ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำตามที่พนักงานอัยการร้องขอ หากศาลเห็นว่ามีความเห็นสมควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะไปกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 และไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้นั้นไปกระทำความผิดได้

เห็นควรให้แก้ไขเป็น “มาตรา 28 บัญญัติว่า ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษแก่นักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ตั้งแต่วันพ้นโทษหรือภายหลังพ้นโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำตามที่พนักงานอัยการร้องขอ หากศาลเห็นว่ามีความเห็นสมควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะไปกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 แสดงหรือจะแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงที่จะ

¹⁰รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

กระทำคามผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษ และศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งแพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้จัดทำรายงานความเห็นเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาในการออกคำสั่งใช้มาตรการดังกล่าว และไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้นั้นไปกระทำคามผิดได้”

3. ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในกระบวนการพิจารณาของศาล

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ยังไม่มีการบัญญัติถึงเรื่องการมีส่วนร่วมหรือการรับฟังความเห็นของผู้เสียหายในกระบวนการออกคำสั่งใช้มาตรการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษและมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษไว้ จึงยังไม่มีกลไกที่เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการพิจารณาคำสั่งศาล

เห็นควรเสนอให้บัญญัติเรื่องการรับฟังความเห็นของผู้เสียหายไว้ในกระบวนการพิจารณาของศาลในการออกคำสั่งใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการคุ้มครองป้องกันสังคมและผู้เสียหาย โดยเพิ่มเติมข้อความดังนี้

หมวด 6/1 การมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในกระบวนการออกคำสั่ง

“มาตรา 41/1 ให้ศาลรับฟังความเห็นของผู้เสียหายในกระบวนการออกคำสั่งเฝ้าระวังหรือคุมขังภายหลังพ้นโทษ โดยผู้เสียหายมีสิทธิที่จะยื่นคำแถลงเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบการพิจารณาออกคำสั่งใช้มาตรการดังกล่าวของศาล รวมทั้งกระบวนการทบทวนคำสั่งดังกล่าวของศาลด้วย”

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565
ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3

พระราชบัญญัติผู้กระทำคามผิดร้ายแรง พ.ศ. 2561 (Serious Offenders Act 2018)

ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส

คำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ 5470/2538, 2086/2553

ปกป้อง ศรีสนธิ, “แนวทางการปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันอันตรายจากผู้กระทำผิดหรือผู้พ้นโทษที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมระยะที่ 1” (2564) วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันกระทำคามผิดซ้ำของผู้กระทำคามผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ... , สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2564.